

VERŠELIŲ REAKCIJOS Į ILGOS TRUKMĖS TRANSPORTAVIMĄ VERTINIMAS

Romera-Recio, E., Ramos-Morales, E., Yáñez-Ruiz, D.R.

CSIC, Estación Experimental del Zaidín, C/ Profesor Albareda, 1, 18008 Granada, Ispanija.

ĮVADAS

Galvijų mėsos sektorius atlieka svarbų vaidmenį kaip antrinė pieno sektoriaus rinka, o ES išsiskiria kaip vienas pagrindinių pasaulinių gamintojų. Paprastai neatjunkyti pieninių veislių veršeliai, neskirti bandos atnaujinimui, yra surenkami iš skirtingų ūkių ir vežami į surinkimo centrus, o vėliau – į penėjimo fermas. Šie veršeliai, transportuojami pirmosiomis gyvenimo savaitėmis, patiria stresą, tam tikrais periodais maisto ir vandens trūkumą bei temperatūros svyravimus.

Dėl neišsivysčiusio virškinamojo trakto ir imuninės sistemos šie veršeliai yra jautresni ligoms, ypač kvėpavimo takų ir virškinimo trakto problemoms. Šiame santraukoje aptariamos dabartinės praktikos, skirtos šioms problemoms spręsti, ir galimos naudos veršelių gerovei bei bendrai visam sektoriui.

PRAKTINIS SPRENDIMAS

Nors ES reglamentuoja gyvūnų gerovės reikalavimus transportavimo metu, vis dar gali pasitaikyti tam tikrų neatiteikimų praktikoje. Stebint veršelių kraujo parametrų pokyčius į transportavimą galima gauti vertingos informacijos, padedančios gerinti gyvūnų valdymą ir transportavimo sąlygas, taip pat laiku nustatyti veršelius su didesne rizika sveikatingumo problemoms pasireikšti.

Mūsų tyrime buvo įvertintas transportavimo poveikis veršelių kraujo parametrams. Mėginiai buvo paimti veršelių surinkimo centre ir galutinėje (penėjimo) fermoje, po 12 valandų kelionės. Keturiomis valandomis prieš išvykimą veršeliai buvo girdomi pieno pakaitalu, o po 9 valandų kelionės jie turėjo galimybę gerti vandenį poilsio metu. Temperatūra kelionės metu buvo nuolat stebima, o pakratams buvo naudojami šiaudai.

IŠVADOS IR PRAKTINĖS REKOMENDACIJOS

Lyginant kraujo parametrus tarp mėginių, paimtų priėmimo centre ir penėjimo fermoje, nenustatyta reikšmingų skirtumų energijos apykaitos, raumenų pažeidimo / nuovargio, streso ar imuninės būklės rodikliuose, nors pastebėti lengvi dehidratacijos ir hipoglikemijos požymiai. Šie rezultatai rodo, kad transportavimo sąlygos, kurios buvo taikytos šio tyrimo metu, nesukėlė reikšmingų sveikatos pokyčių, išskyrus tai, jog veršeliai 16 valandų buvo be pašaro.

Atsižvelgiant į ES teisės aktus (Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2005 dėl gyvūnų apsaugos juos transportuojant), rekomenduojama laikytis šių gairių siekiant sumažinti potencialias gerovės problemas transporto metu.

Kiek įmanoma mažinti ilgai trunkančius pervežimus:

Siekiant palaikyti tinkamus gyvūnų gerovės standartus, vežimo trukmė turėtų būti kiek įmanoma trumpesnė.

Užtikrinti optimalią sveikatos būklę:

Veršeliai turi būti visiškai tinkami kelionei – sveiki, be skausmo, rimtų sužeidimų ir atitinkantys amžiaus reikalavimus.

Patikrinti tinkamumą vežti:

Gyvūnai turi būti įvertinti prieš išvykimą – minimalus amžius: 14 dienų; taip pat būtina užtikrinti, kad veršelis būtų gavęs pirmąsias krekenas, kurios yra svarbios imuniteto palaikymui.

Riboti kelionės trukmę:

siekiant sumažinti streso, dehidracijos ir išsekimo riziką kelionė neturėtų viršyti 8 valandų. transportavimo metu suteikiant papildomas pertraukas tuomet yra galimybė atsigerti ir pailsėti mažina neigiamą poveikį.

Užtikrinti tinkamas sąlygas transporte:

Būtina užtikrinti tinkamą vėdinimą ir temperatūrą, taip pat pakankamą erdvę. Rekomenduojama tiekti šviežius pakratus poilsui.

Skatinti gerąją praktiką:

Tinkamų patalpų įrengimas ir priežiūra, vengti veršelių pakrovimo karščiausiu paros metu, darbuotojų mokymas ir kompetencijų ugdymas yra labai svarbios prevencinės priemonės gerai veršelių transportavimo praktikai užtikrinti.

VAIZDŲ ANTRAŠTĖS (iš viršaus į apačią):

- Surinkimo centras
- Sunkvežimio vidus
- Penėjimo ūkis
- Penėjimo ūkis

Šis projektas gavo finansavimą iš Europos Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizon 2020“ pagal dotacijos sutartį Nr. 101000213.